

Informace k novele zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu

Praha, 29. březen 2016

Vážená paní senátorko, vážený pane senátore,

Dovolte, abychom se na Vás obrátili v souvislosti s připravovanou **senátní novelou zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu**, kterou velmi vítáme a rádi bychom Vám představili naše nejnovější zkušenosti z této oblasti.

V uplynulém roce se Transparency International – Česká republika, o. p. s. v rámci výzkumně-vzdělávacího projektu Rok místních referend tématu intenzivně věnovala, zejména pak stávající judikatuře a praktické aplikaci zákona v průběhu všech 47 místních referend proběhlých v roce 2014. Mezi hlavní výstupy projektu patří [Analýza místních referend roku 2014](#) a „[Kuchařka](#)“ pro budoucí pořadatele referend.

V závěru projektu jsme shromážděné poznatky z analýz a přímého kontaktu s přípravnými výbory shrnuli a připravili doporučení legislativního i nelegislativního charakteru, která jsme prodiskutovali v rámci [kulatého stolu](#) se zástupci Ministerstva vnitra, Nejvyššího správního soudu a dalších institucí. Tato navrhovaná doporučení mají za cíl podnítit diskusi o hlavních identifikovaných problematických bodech praktické přípravy a pořádání místních referend. Mezi oblasti, kde je přijetí opatření žádoucí, patří zejména:

- **Požadavek na účast 35% oprávněných osob**

Z analýzy roku 2014 vyplynulo, že referenda v obcích nad 3 tis. obyvatel za současné úpravy téměř nemají šanci na dosažení této účasti – z 22 obcí nad 3000 voličů pouze 4 referenda dosáhla platnosti (18%), oproti 25 menším obcím s 20 platnými referendy (80%).

Místní referendum je především nástrojem k získání reprezentativního názoru občanů – dosažení vysoké účasti při hlasování je tak v zájmu jak občanů, tak obcí a může hrát významnou roli při rozhodování obce, zejména při nakládání s obecním majetkem. Ani v případě kolize názorů občanů s názory zastupitelstva by obec neměla referendum bránit, ale podpořit dostatečnou účast a následně výsledky referenda zohlednit.;

- **Zdůraznění vázanosti zastupitelstva návrhem přípravného výboru**

Zajištění respektu zastupitelstva k termínu a znění otázek navržených přípravným výborem (problematika tzv. ukradených referend pozorovaných v roce 2014).

- **Přehnaná kontrola podpisových listin**

Vylučování velkého množství podpisů z důvodu zcela minimálních formálních vad (uvedení zdrobněliny jména či „dtto“ ve více řádcích, atp.)

- **Problematika informování občanů o konání referenda**

Nejasnost panuje ohledně míry a způsobu informování občanů o konání referenda ze strany obce, což umožňuje doslova informační blokádu ze strany obce, která pak stojí v rozporu s veřejným zájmem na zajištění co nejvyšší účasti.

- **Dozorové pravomoci nebo sankce v případě nerespektování rozhodnutí v referendu**

Pokud referendum zaváže obec k vykonání určitých kroků v samostatné působnosti, což obec následně neučiní, připadá v úvahu nyní pouze politická a morální odpovědnost.

Výsledky jednání u kulatého stolu a veškeré podklady a publikace k této problematice jsou dostupné na <http://www.transparency.cz/rok-mistnich-referend/>.

Velmi oceňujeme Váš zájem o problematiku a podporujeme další opatření směřující k efektivnějšímu využívání institutu místních referend, posílení tohoto prvku demokratického života na místní úrovni a zamezení existujícím nešvarům. Navrhovaná opatření mohou směřovat jak k legislativní úpravě zákona o místním referendu, tak ke zlepšení informovanosti představitelů obcí o tomto institutu.

Dovolujeme si Vás proto požádat o zvážení výše představených bodů v souvislosti s projednávanou novelou a v případě zájmu k nim rádi dodáme potřebné bližší informace. Rádi se s Vámi rovněž setkáme, nejlépe u příležitosti projednávání výše zmíněné novely na jednání senátních výborů.

V případě jakýchkoli dotazů se prosím obraťte na kolegyni Bc. Terezu Zběžkovou, vedoucí projektu o místních referendech na zbezкова@transparency.cz.

S pozdravem

PhDr. Radim Bureš
Programový ředitel

Transparency International – Česká republika, o. p. s.

Sokolovská 260/143

180 00 Praha 8

Tel.: +420 224 240 895

Web: www.transparency.cz

E-mail: posta@transparency.cz